

เทศน์เช้า วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมเพราะวันนี้เรามาทำบุญกุศลกัน วันนี้วันสิ้นปี ถ้าวันสิ้นปีแล้ว สิ่งใดที่มันขัดข้องหมองใจ สิ่งนั้นเราไม่อยากจะเกิดกับเราอีกเลย สิ่งใดที่เป็นสิ่งที่ฝึใจ เป็นสิ่งที่เราพอใจ เราอยากให้ไปกับเรานะ ใครจะให้ไปกับเรา หรือเราไม่พอใจสิ่งใดก็แล้วแต่ วันคืนล่วงไปๆ ใจ ถ้าวันคืนล่วงไปๆ มันก็เป็น ๒๔ ชั่วโมงเหมือนกัน แต่มันเป็นวันที่ว่า ปฏิทินบอกว่าเป็นวันสิ้นปี เราก็กทำบุญกุศลกันเพราะว่าเราปรารถนาแต่ความสุข เราปรารถนาแต่ความสมหวัง ความสมหวังของเรา ถ้าความสมหวังของเรา เราทำคุณงามความดี เราเป็นชาวพุทธ ชาวพุทธนะ ให้เชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ให้เชื่อรัตนตรัย

เวลาสมัยโบราณเขาจะไปต่างประเทศกันเขาให้บุตรหลานให้ถึงพุทธมามกะ เพราะเขาไม่ต้องการให้ไปถือลัทธิต่างๆ ใจ เพราะลัทธิอย่างอื่น ลัทธิต่างๆ เขามีการล้างบาป เขามีการล้างบาป ทำสิ่งใดแล้วเขาล้างบาป แต่ของเรา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราทำของเราเอง เราทำของเราเอง เราทำสิ่งใดที่เป็นคุณงามความดี นั่นเป็นของเรา แต่เวลาเป็นของเรานะ เวลาทำสิ่งใด เวลาเด็กมันจะพูดใจบอกว่า “ทำบุญกับพระ ทำบุญกับพระอรหันต์จะได้บุญมหาศาลๆ เลย เราก็ได้ทำบุญมาแล้วทำไมเราทุกข์เรายากขนาดนี้ เราทุกข์เรายากขนาดนี้”

คำว่า “เราทุกข์เรายาก” พอทำบุญกุศลขึ้นมา เราก็เหมือนกับซื้อหอย พอซื้อหอยก็อยากดูกรางวัลที่หนึ่งทั้งนั้นนะ ไอ้คนที่มันจับพลัดจับผลูมันได้ดูกรางวัลที่หนึ่ง ไอ้คนตั้งใจไม่เคยถูกสักที

นี่ก็เหมือนกัน เราบอกเราทำคุณงามความดีๆ มา ความดีเป็นความดีอยู่แล้ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว การหายใจ เราหายใจที่สะอาดบริสุทธิ์ เราหายใจแล้วเต็มปอด เราชื่นใจของเรา เราหายใจที่ไหน อากาศที่มันทึบ อากาศที่มันเป็นพิษ หายใจเข้าไปแล้วมันขัดข้องหมองใจทั้งนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน เราทำคุณงามความดี ความดีก็เป็นความดี แล้วบุญกุศลมันคืออะไรล่ะ บุญกุศลมันเกิดมา การเกิด เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา พุทธมามกะ ให้ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นถึงลูกกษัตริย์กำลังจะได้ปกครอง เสียสละไง เพราะอะไร ถ้าเป็นกษัตริย์แล้วมันก็ต้องเกิด แก่ เจ็บ ตายเหมือนกัน ในเมื่อเกิด แก่ เจ็บ ตายเหมือนกัน ท่านพยายามค้นคว้าของท่าน ค้นถึงการไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

พระพุทธศาสนาเวลาสอนถึงการไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันสอนถึงเรื่องอริยสัจ มันสอนถึงเรื่องมรรค เรื่องมรรคมันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดไปชำระล้างกิเลสตัดทอนหาความทะยานอยากในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ที่ว่า ประเสริฐๆ ประเสริฐที่นี้ ประเสริฐสูงสุดสู่สามัญไง แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมขึ้นไปแล้ว เทศนาว่าการสั่งสอนเทวดา อินทร์ พรหม ที่พระมาลัยไปเที่ยวรอกอเวจี แล้วก็เห็นผลของวิญญูะไซ้ใหม่ เห็นเทวดา อินทร์ พรหม เห็นเรื่องของวิญญูะเราก็ไปตื่นตื้นตันกันตรงนั้นไง เราไปตื่นตื้นตันกับสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่ามันมีอยู่โดยดั้งเดิม กามภพ รูปภพ อรูปภพมันมีของมันอยู่อย่างนี้ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ขึ้นมา แล้วมันก็ไปรู้ว่าทำไมเขาถึงไปเกิดบนสวรรค์กัน ทำไมเขาไปเกิดบนพรหมกัน ทำไมเขาเกิดในนรกอเวจีกัน เพราะเขาทำสิ่งใดมาเขาก็ไปเกิดสถานะแบบนั้น ใอันนี้มันผลของวิญญูะ สิ่งที่มีมันมีอยู่ไง สิ่งที่มีอยู่ แต่ศาสนาพุทธขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องอริยสัจ ปัญญาชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรม

ความชอบธรรมของเรา ความชอบธรรมในการประกอบสัมมาอาชีพะ ความชอบธรรมของเราในครอบครัวของเรา ความชอบธรรมของฆราวาส นี่เลี้ยงชีพชอบๆ

แต่เวลาเป็นพระขึ้นมา เวลาความชอบธรรม เลี้ยงชีพด้วยปถิแข็ง บิณฑบาตมาด้วยศรัทธาไทย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางพระพุทธศาสนาไว้ให้บริษัท ๔ ให้เสียสละทาน ให้ทำทาน พระก็ให้ประพฤติปฏิบัติ ให้บิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปถิแข็ง สิ่งนี้เราเลี้ยงชีพมาก็เพื่อประพฤติปฏิบัติ เพื่อค้นคว้าไง เพื่อค้นคว้าหาสัจธรรมอันนั้นไง ถ้าหาสัจธรรม หาสัจธรรมมันคืออะไรล่ะ

เลี้ยงชีพ เวลาเลี้ยงชีพเขาก็เลี้ยงชีพด้วยการหาปัจจัยเครื่องอาศัย พระเราบิณฑบาต เวลาโยมเขาบอก “พระเอาเปรียบสังคม พระไม่มีอาชีพ พระเอาแต่ได้”

เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง บิณฑบาตมานั้น มันเลี้ยงชีพนี้ไว้ แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเลี้ยงชีพชอบ อารมณ์ความรู้สึกใจ ใจมันกินอารมณ์เป็นอาหาร ใจเรากินความรู้สึกเป็นอาหาร ถ้าเราเลี้ยงชีพชอบนะ ถ้ามันกินสิ่งที่เป็นความโลภ ความโกรธ ความหลง มันกินอาหารที่เป็นพิษ แล้วมันกินแล้วมันก็มีความทุกข์ความยากของมัน

ถ้ามันกินอาหารที่เป็นธรรม ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ระลึกถึงครูบาอาจารย์ ระลึกถึงอริยสัจจะความจริง มันเลี้ยงชีพมันถูกใจ เวลาเป็นมรรคขึ้นไปมันก็มีหยาบมีละเอียดเข้าไปเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป ถ้าเป็นชั้นเป็นตอน ฟังธรรมๆ ฟังเพื่อเหตุนี้ไง ฟังธรรม

เราเป็นพุทธมามกะ เราอย่าเชื่อ อย่าเชื่อมงคลตื่นข่าว ใอันนั้นก็ว่าพุทธพจน์ ใอันนั้นก็ว่าพุทธพจน์ โลกจะแตกวันนั้น น้ำจะท่วมวันนี้

สิ้นปีแล้ว สิ่งที่เขาพยากรณ์ไว้มีหรือเปล่า เกิดใหม่ มันเกิดมาบ้างหรือเปล่า

เราเป็นชาวพุทธ เราภูมิกภูมิใจนะ เราก็ภูมิกภูมิใจว่าเราเป็นชาวพุทธ คุณติ ฝรั่งเศสค่าเขาศึกษาทางวิทยาศาสตร์แล้วเขาจนตรอกจนมุม เขาก็หันกลับมาศึกษาพระพุทธศาสนา

ใของเราชาวพุทธอยู่กับศาสนา ไปเชื่อไสยศาสตร์ ไปเชื่อมงคลตื่นข่าว ไปเชื่ออะไรกันก็ไม่รู้ เวลาฝรั่งมันมาเจอนะ มันมาเจอคนไทยมันบอก อู้อู! คนไทยเหมือนกบเผือกอบัว เขาอยู่เมืองหนาว อาหารการกินก็แตกต่างกัน

เวลาพระนะ เวลาอยู่ภาคอีสาน ส่วนใหญ่แล้วดีที่สุดในที่สุดก็ส้มตำ นอกนั้นก็เป็นอย่างอื่นพวกอะไร พวกสัตว์เก็บได้นะ เห็นไหม เวลาเขามา อาหารเขากิน เขากินยาก ฝรั่งเศส เขาต้องมากินอาหารอย่างนั้นนะ แต่เขาอยากได้สังฆกรรม เขาอยากได้คุณธรรม เขาแสวงหา เขาค้นคว้าของเขา เขาค้นคว้าสังฆกรรมอันนี้ เขาค้นคว้าเรื่องมรรคอันนี้ เขาไม่ได้เชื่อหรือกนรกสวรรค์ เขาไม่เชื่ออย่างนั้น ไม่เชื่อเข้าเจ้าเข้าทรง เขาไม่เชื่อหรือ เขาไม่เชื่อ แต่เขาเชื่อสังฆะ เขาเชื่ออริยสัจ เขาแสวงหาสิ่งนี้ไง

นี่ไง พอสิ้นปีไปแล้วมันก็จบไปแล้ว ๑ ปี เวลาพูดถึงเรื่องนรกสวรรค์ มันมีของมันอยู่จริงนะ ถ้ามันไม่มีของมันอยู่จริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างอำนาจวาสนาเป็นพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย บารมีเต็มแล้วถึงได้มาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันมีของมันอยู่นะ มันมีผลของวัฏฏะมันเป็นวิทยาศาสตร์ มันเหมือนประเทศประเทศหนึ่ง เราอยู่ในประเทศไหนก็วนเวียนไปตามประเทศนั้นนะ แล้วมีสิทธิอยู่ในประเทศไหน

อันนี้เราเกิดในภพชาติใด เราทำอะไร มันมีของมันอยู่จริง แต่ความมีอยู่จริงอยู่นี้มันก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันหมุนของมันอยู่อย่างนั้นนะ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาหักวงล้อของมันนะ มาหักมันด้วยพระพุทธศาสนา ด้วยสังขธรรม ด้วยมรรคญาณ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบอันนี้ พอหักไปแล้ว เห็นใหม่

เราวิตกกังวลไปหมดเลย “สิ้นปีแล้วเนาะ ปีหน้าเราจะเป็นอย่างไรก็ไม่รู้ ปีหน้าเราจะประสบความสำเร็จหรือเปล่า ปีหน้าเราจะทุกข์ยากมากขนาดไหน” แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีความคิดอย่างนี้เลย พระอรหันต์ไม่มีความคิดอย่างนี้เลย เช้า มีด สว่างขึ้นมาเป็นกลางวัน มีดก็เป็นกลางคืน สว่างก็เป็นกลางวัน มีดก็เป็นกลางคืน ไม่มีอดีตและอนาคต มันไม่คิดไปฟุ้งนี้ และมันก็ไม่คิดถึงเมื่อวานนี้ ไม่คิดถึงปีที่ผ่านไป แล้วก็ไม่ได้คิดถึงปีที่จะมา แต่ทำคืออยู่ตลอดเวลา เราทำคืออยู่ตลอดเวลา

เรื่องภัยพิบัติ เรื่องความเป็นไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้เอง สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง คำว่า “อนิจจัง” คือมันไม่แน่นอน นี่เวลาเขาพูดเรื่องศาสนาใด ศาสนาพุทธสอนถึงความไม่แน่นอนคือความแน่นอน มันไม่แน่นอนของมันอยู่แล้ว มันเปลี่ยนแปลงของมันอยู่แล้ว แต่เรามีสติปัญญาหรือเปล่า เปลี่ยนแปลงในทางที่ดี

ทางธุรกิจเขารู้ล่วงหน้า เขาฉายโอกาสก่อน เขาไปทำก่อน นั่นเขามีข้อมูลของเขา ทีนี้เวลาทำธุรกิจกัน บริษัทที่ปรึกษา ฝรั่งเศสเข้ามา มันถามพวกเราหรือ มันจ้างบริษัทที่ปรึกษาเลย คนไทยอยากซื้ออะไร คนไทยต้องการอะไร เขาทำสินค้าให้ขายเลย ให้อำนาจเราหาไม่เจอ เห็นไหม เขาใช้ปัญญาๆ เขาใช้ผลการวิจัยเขาใช้ของเรา เราเชื่ออะไรกัน เราเชื่ออะไร

พระพุทธศาสนาสอนที่นี้ไง เวลาสอน ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษา ศึกษาเป็นแนวทาง แล้วครูบาอาจารย์เราท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาศึกษาธรรมะของ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมดที่เข้ามาที่หัวใจของสัตว์โลก ที่เข้ามาที่หัวใจของเรา แล้วหัวใจของเรา เลี้ยงชีพผิด เชื่อผิดๆ ทำผิดๆ แสวงหาสิ่งที่ผิดๆ แล้วบอกว่า “ทำบุญแล้วไม่เห็นได้บุญเลย”

ก็เอ็งแสวงหาที่ผิด เอ็งคิดผิด เอ็งตั้งเป้าไว้ผิด

ทาน เสียสละทาน สละทานเพื่อความสะอาดสบาย เพื่อสิ่งมีชีวิตให้เขาได้สุขสงบของเขา ถ้าเขาทุกข์ตะเข้ใจเขาขาดแคลนของเขา เราก็เสียสละเพื่อความอุดมสมบูรณ์ เพื่อความสุขของเขาชั่วครั้งชั่วคราว เรามีกำลังของเรา เราเสียสละได้ บุญเกิดตรงนี้ไง ยื่นมือให้เขาไป แล้วเขา รับของเราไป เขาได้ใช้ประโยชน์เขา

คนทุกข์คนยากนะ เราก็เคยเป็นคนทุกข์คนยากมาทั้งนั้นนะ ใครช่วยเหลือเจือจาน ใครมีน้ำใจกับเรา เราระลึกถึงเขา นะ เราต้องการคนเห็นใจ คนเข้าใจเรา เราต้องการตรงนั้น ในบ้านที่ทะเลาะเบาะแว้งกันก็ความขัดใจขัดแย้งกัน ความไม่เข้าใจกัน ถ้าความเข้าใจกัน ความเข้าใจกัน เราโตแล้ว เด็ก วุฒิภาวะของเด็กมันก็มีความคิดของมันอย่างนั้นนะ ถ้าวันเวลาขึ้นมา มันโตขึ้นมาอย่างนั้นนะ โอ้เราอยากให้มันรู้ตั้งแต่ตอนเด็กๆ แล้วโตขึ้นไป ผู้ใหญ่มันจะไปรู้อะไรอีกล่ะ มันก็ต้องรู้แบบประสาเด็กๆ นั้นนะ ถ้าเราทำเข้าใจ เราเข้าใจได้ แล้วเด็กมันอยู่ในวุฒิภาวะอย่างนั้นนะ เราจะไปบังคับให้มันเป็นเหมือนเรา มันเป็นไปได้แต่เราก็ดูแลๆ

ความไร้เดียงสามันน่ารักนะ แต่ความไร้เดียงสา นั้น คุณติ โอ้พวกมิถุนาชีพมันใช้ประโยชน์ของมันนะ สินค้าที่ขายดีที่สุดคือสินค้าขายให้เด็ก แล้วเด็กมันไม่มีสตางค์มันก็ไปบีบคั้นพ่อแม่ มันมาซื้อ โอ้พ่อแม่มันก็ทุกข์ยากขึ้นมาก็ต้องหาเงินหาทองมา เพราะด้วยความผูกพัน ด้วยเวร ด้วยกรรม ผลของวิญญูมันเวียนไป เห็นไหม ธรรมดาภิบาลๆ เขาทำสิ่งที่ดีๆ เขาคิดแต่สิ่งที่ดีๆ เรา จะหาสินค้าให้เด็กเราก็หาแต่สิ่งที่มาฝักฝนปัญญาของมัน ให้มันรู้จักของมันนะ

วันสิ้นปี วันจะสิ้นปีเราทำบุญกุศลเราทำบุญที่นี้ พระพุทธศาสนาสอนมาที่นี้ นะ ไม่ให้ เชื่อมงคลตื่นข่าว เสี่ยงรำลือนั่นนะการตลาด นั่นเรื่องโลก หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่า ตลอด สัจจะความจริงอันนั้น คนจะทำบุญกุศลกับท่านต้องซื้อทางเข้าไป นั่งเกวียนเข้าไป ซื้อ ถนนหนทางเข้าไปเพื่อไปทำบุญกับครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริง ทำแล้วมันปลื้มใจ

ไปทำของเราเนะ เราเข้าไปในป่าทำบุญเสร็จกลับมาแล้วได้อะไรล่ะ ได้อะไร เพราะอะไร เพราะเราไม่ได้ไปด้วยความศรัทธาไง

ถ้าเราไปด้วยความศรัทธา คนที่แสวงหา คุณติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาของท่าน เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์ท่าน เราไปทำบุญกับพระของเทวดา พระของเทวดา อินทร์ พรหม หลวงปู่มั่น คุณติ คนมาฟังเทศน์กลางคืน พรหมมา อะไรมา เขาเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เขายังแสวงหา เราเป็นมนุษย์ด้วยกัน เราอยู่ในภพชาติเดียวกัน เรารู้จักกัน ทำไมเราไม่แสวงหา ถ้าจิตใจมันมีศรัทธาความเชื่ออย่างนี้ ทำบุญกลับมาแล้ว โอ๊ย! มันปลื้ม บุญเกิดตรงนั้นนะ มันปลื้มใจนะ

หลวงตาท่านพูด ท่านบอกว่าท่านได้ยินเสียงรำลือของหลวงปู่มั่นมานาน แล้วท่านไปศึกษาอยู่ที่วัดเจดีย์หลวง แล้ววันนั้นเขาก็บอกว่าวันนี้หลวงปู่มั่นมา จะบิณฑบาตมาสายนี้ ท่านก็รีบบิณฑบาตกลับมาก่อน แล้วไปอยู่ในกุฏิ มาดูที่ช่องประตู แล้วเวลาหลวงปู่มั่นเดินผ่านมา ท่านเห็นท่านปลื้มใจของท่านนะ แล้วท่านพูดของท่านว่าเราเกิดมาแล้วไม่เสียชีวิตเกิด เกิดมาแล้วได้เห็นพระอรหันต์ ท่านปลื้มใจของท่านไปหลายวันเลย เพราะอะไร

เพราะมันรำลือมาตลอด มันรำลือ แล้วตอนนั้นท่านเรียนนะ เรียนหนังสืออยู่ พอเรียนหนังสืออยู่ การศึกษามันก็คิดว่าถ้าพระอรหันต์จะมีคุณสมบัติอย่างนั้น อู๊ย! มันมหัศจรรย์ไปหมด แล้วมันก็ฝังใจ เวลาท่านไปแอบดู แอบดูหลวงปู่มั่น ท่านบอกว่า หลวงปู่มั่นเดินผ่านมาท่านก็แอบดู แล้วพอแอบดูเห็นหลวงปู่มั่นนะ แหม! ขนพองไปหมดนะ เพราะอะไร เพราะมันศรัทธา แล้วเราหาข้อมูลไว้ เวลามันทำแล้วมันพอง ใจมันพองเลยนะ ท่านบอก โอ๊ย! มีความปลื้มใจมาก เกิดมาแล้วไม่เสียชีวิตเกิด เกิดมาแล้วได้พบได้เห็นพระอรหันต์

แล้วเวลาท่านออกมาโครงการช่วยชาติ คุณติ คนที่ปลื้มใจกับท่านก็ชื่นชมท่าน ไอ้คนที่ไม่เห็นด้วยก็ว่า “ไม่ใช่กิจของสงฆ์ ไม่ใช่กิจของสงฆ์ กิจของสงฆ์ต้องนั่งหลับตา หลับตา”

หลับตา ท่านหลับตามาแล้ว ท่านทำของท่านแล้ว ท่านชำระล้างกิเลสของท่านหมดแล้ว แต่ท่านทำของท่าน ทำเพื่อศาสนา ทำเพื่อศาสนา ศาสนจักรตั้งอยู่บนอาณาจักร ถ้าอาณาจักรมันคลอนแคลน ศาสนจักรทำที่ไหน เวลาคนที่ไม่เห็นด้วยเขาบอกว่า “มันไม่ใช่กิจของสงฆ์ ไม่ได้สร้างสิ่งที่เป็นศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา”

แล้วศาสนาพุทธ พระพุทธศาสนา มันตั้งอยู่บนอะไรล่ะ? มันก็ตั้งอยู่บนแผ่นดิน ตั้งอยู่บนชาติ แล้วชาติที่มันคลอนแคลน คนที่ไปคิดทำขึ้นมา นี่ด้วยน้ำใจของท่านไง ถ้ามีคนอื่นมาทำอย่างนั้นเราก็ไม่เชื่อ ไม่เชื่อเพราะจิตใจนี้เลี้ยงชีพผิต มันยังคิดอกุศล คิดสิ่งต่างๆ มันคิดแต่หาผลประโยชน์ของมัน แต่จิตใจที่เป็นธรรมนะ สังฆธรรมอันนั้น วิหารธรรมอันนั้นมันเหนือโลก

หลวงปู่แหวน ครูบาอาจารย์เราท่านบอกว่า เบงกัมมันเป็นไอ้หลังลาย มันเป็นกระดาศ เป็อนหมึก เพราะจิตใจท่านสูงส่ง

เราบอกว่า ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติต่อเมื่อเป็นพระอรหันต์ ถ้าพระอรหันต์ ท่านเห็นสรรพสิ่งในโลกนี้มันเสมอกันด้วยธรรมชาติ แต่ของเราเป็นอย่างนั้นไหม อย่าพูดผิตใจนะ เป็นฟืนเป็นไฟเลย ถ้าพูดถูกใจนะ โอ้โฮ! ชอบ เป็นธรรมชาติไหม เป็นธรรมชาติทำไมมันทิ่มหัวใจล่ะ เขาพูดผิตใจอย่างกับเสาเข็มที่มกลางหัวใจเลย เวลาเขาพูดถูกใจมันเหมือนกับปุยนุ่นลอยเบาไป เป็นธรรมชาติไหม

ถ้าเป็นธรรมชาติต้องเป็นครูบาอาจารย์ของเราไง เพราะจิตใจของท่านมีวิหารธรรม มีคุณธรรมอย่างนั้น ฉะนั้น เราถึงเชื่อใจท่าน แล้วเราก็อุ้มเทไปกับท่าน อุ้มเทนะ ใครจะบอกว่า “ไม่ใช่กิจของสงฆ์ฯ”

แล้วสงฆ์มาทำอะไรกันอยู่ สงฆ์มาทำอะไรกันอยู่ ถ้าสงฆ์มาทำอะไรกันอยู่ สงฆ์ก็ต้องทำตัวเองของสงฆ์ขึ้นมาให้ได้ ปฏิบัติให้ได้

นี่พูดถึงว่าวันสิ้นปี ทำบุญสิ้นปี ความสิ้นไป พูดเป็นตุเป็นตะเลยนะ มันสิ้นปี แหม! มันสิ้นปี มันก็มีดวงสว่างเท่านั้นนะ ธรรมฐานเราไม่ถือนมกลตันข้าว ครูบาอาจารย์เราท่านไม่ให้ตื่นเรื่องอย่างนี้เลยนะ เราเข้าไปแล้วเราเข้าไปในสถานที่ เคารพในสถานที่ ที่ของผู้ทรงศีล ผู้ทรงศีลเขาต้องการความสงบระงับ เราไปเอาบุญกุศลอย่างนั้น

เราไม่ใช่ว่ามันเป็นนักขัตฤกษ์ เราถือเอานักขัตฤกษ์นั้นเป็นใหญ่แล้วเหยียบย่ำ เหยียบย่ำเขาไปทั่ว เพราะอะไร “วันนี้วันสำคัญวันสิ้นปี พรุ่งนี้วันปีใหม่ ทุกคนต้องรื่นเริง” เหยียบย่ำเขาไปทั่ว แต่ถ้ามันเป็นทางโลก ทางโลก ไซ้ วันนี้วันสิ้นปี ทำบุญแล้วขอให้ได้บุญกุศลเยอะๆ เนาะ แล้วพรุ่งนี้ใครจะทำบุญปีใหม่ ขอให้ในวันพรุ่งนี้เนาะ วันนี้วันสิ้นปี เอวัง